

OBSAH

PŘEDMLUVA	7
1. Vstupní údaje	8
1.1 Cíl a uplatnění metodiky	8
1.2 Základní rámec výzkumu	11
1.3 Přínos metodiky / srovnání novosti postupu.....	14
1.4 Struktura metodiky	14
2. Předmět metodiky, základní pojmy a definice	16
2.1 Sídliště.....	16
2.2 Panelové nebo zděné bytové domy?	18
2.3 Periodizace sídlišť	21
2.4 Revitalizace, humanizace, urbanita, regenerace a rehabilitace.....	34
2.5 Analýza potenciálů a rizik	35
2.5.1 Rozvojový potenciál a potenciální rizika sídlišť	35
2.5.2 Rizika, aneb co je na sídlišti špatně?.....	36
2.5.3 Jak vidí nedostatky sídlišť jejich obyvatelé, návštěvníci, radnice a jak odborníci?	37
2.5.4 Potenciál, aneb co je na sídlišti dobře?	38
2.5.5 Jak vidí pozitiva sídlišť jejich obyvatelé, návštěvníci, radnice a jak odborníci?	39
2.5.6 Shrnutí potenciálů a rizik	39
2.6 Dotační programy a legislativa	41
3. Předmět regenerace, kritéria hodnocení, možné přístupy, jejich nástroje a vlastní metodika	42
3.1 Typy regenerace sídlišť a jejich nezbytné předstupy	43
3.1.1 Průzkum sídlišť a jejich hodnot	43
3.1.2 Kritéria urbanistické a architektonické hodnoty sídlišť.....	46
3.1.3 Pasport jako výstup analýzy	47
3.2 Sídliště jako funkční celek – urbanistické měřítko	48
3.2.1 Veřejná prostranství	48
3.2.1.1 Parter	48
3.2.1.2 Prostory a prvky parteru podporující setkávání a komunikaci.....	49
3.2.1.3 Zpevněné plochy veřejných prostranství	51
3.2.1.4 Plochy zeleně.....	51
3.2.1.5 Umělecká díla.....	59
3.2.1.6 Co snese veřejný prostor?.....	63

3.2.2	Občanská vybavenost	68
3.2.3	Doprava	71
3.2.4	Územní plánování	72
3.3	Regenerace v urbanistickém měřítku	73
3.3.1	Regenerace celého sídliště/obytného souboru	73
3.3.2	Regenerace veřejných prostranství	74
3.4	Jednotlivé budovy souboru – architektonické měřítko.....	75
3.4.1	Architektura – výrazové prostředky.....	76
3.4.2	Hrozby a výzvy z hlediska památkové péče	78
3.5	Regenerace v architektonickém měřítku	82
3.5.1	Rekonstrukce objektů (nejen bytových)	82
3.5.2	Rekonstrukce vnitřních prostor	82
3.5.3	Obnova pláště již zateplené budovy	83
3.6	Regulace vnějšího vzhledu objektů	83
3.6.1	Změna vzhledu budov – stavební úpravy z pohledu památkové péče.....	84
3.6.1.1	Hmotové změny	84
3.6.1.2	Prvky fasád.....	89
3.6.1.3	Obnova funkce	92
3.7	Metoda regulace vzhledu fasád	93
3.7.1	Zásady pro tvorbu návrhu – studie barevnosti.....	103
3.7.2	Proč regulovat barevnost?	116
3.7.3	Kdo jsou autoři návrhů fasád?.....	117
3.7.4	Opravdu byla všechna sídliště šedivá?.....	120
3.8	Metodická doporučení z hlediska jednotlivých aktérů.....	124
3.8.1	Vlastníci	124
3.8.2	Samospráva a státní správa	125
3.8.3	Ústřední orgány státní správy.....	128
3.8.4	Projektanti.....	129
3.8.5	Památkáři	131
3.8.5.1	Výzkum a prezentace architektonicky a urbanisticky hodnotných souborů.....	131
3.8.5.2	Výběr sídlišť s památkovým potenciálem	132
3.8.6	Veřejnost.....	136
4.	Příklady dobré praxe a zkušenosti se zaváděním regulace	139
4.1	Příklady dobré praxe v Čechách – koncepční přístup	139
4.2	Jak metoda regulace fasád vznikla a byla uvedena do praxe (1998–2001).....	145
4.3	Rozvinuté metody na Praze 6 a ověřování v praxi (od 2002 do současnosti)	148

PŘÍLOHY	150
5. Kořeny hromadné bytové výstavby	150
5.1 Průmyslová a urbanistická revoluce.....	151
5.2 Zahradní města.....	151
5.3 Zrod moderní architektury.....	153
5.3.1 Athénská charta.....	154
5.3.2 Zrod prefabrikace.....	155
5.3.3 Zprůmyslnění výstavby.....	156
6. Vývoj bytové výstavby v Československu	157
7. Česká sídliště ve středoevropském srovnání	163
7.1 Německá sídliště.....	164
7.2 Polská sídliště.....	168
7.3 Slovenská sídliště.....	174
7.4 Shrnutí.....	184
8. Revitalizace sídlišť v západní Evropě	186
8.1 Západoevropský přístup.....	186
8.2 Příklady revitalizace.....	186
8.2.1 Francie.....	186
8.2.2 Německo.....	191
8.2.2.1 Východní Berlín – Marzahn, Hellersdorf a Schönwohnhäuser.....	192
8.2.2.2 Západní Berlín – Märkisches Viertel.....	195
8.2.3 Švýcarsko.....	196
8.2.4 Velká Británie.....	197
8.2.5 Nizozemí.....	199
8.3 Jak ovlivňuje vlastnictví podobu sídlišť?.....	201
9. Panelové domy z pohledu stavební fyziky	202
9.1 Životnost panelových domů z pohledu statika – zásady správného postupu při posuzování úprav domů.....	202
9.2 Typy zateplení.....	204
9.3 Fasády a střechy z hlediska stavební fyziky.....	207
9.3.1 Obvodový plášť.....	207
9.3.2 Střešní plášť.....	209
10. Vývoj uvažování o sídlištích	210
10.1 Rozčarování a kritika.....	210
10.2 Sídlíště pohledem sociologů.....	211
10.3 Demolice vs. revitalizace, snaha o humanizaci.....	214
10.4 Co s dědictvím panelových sídlišť?.....	219

11. Výběr základní literatury k tématu	224
11.1 Periodika	224
11.2 Knižní publikace.....	224
11.3 Metodiky	225
11.3.1 Metodiky Ministerstva pro místní rozvoj	225
11.3.2 Metodiky Ministerstva kultury	225
11.3.3 Metodiky Národního památkového ústavu.....	225
11.4 Analýzy.....	226
11.5 Časopisecké studie a články	226
12. Seznam použité a citované literatury	227
Odborné publikace, monografie a časopisecké studie	227
Novinové články.....	234
Nepublikované materiály a absolventské práce	234
Články z webu.....	235
Resumé	237